

1. MÅL

Landskapsregeringens övergripande målsättning för näringspolitiken är att bidra till att skapa förutsättningar för ett livskraftigt och lönsamt näringsliv som bidrar till den ekonomiska tillväxten och ger möjlighet till sysselsättning på hela Åland

Hög sysselsättning. Avsikten är att bibehålla en hög sysselsättning, att bevara de arbetsplatser som finns, att vara med och skapa nya arbetsplatser inom såväl befintliga som nya branscher och att höja produktionsvärdet per arbetsplats.

Ökat antal hållbara arbetsplatser i skärgård och glesbygd. Landskapsregeringen anser det väsentligt för hela Ålands positiva utveckling att lägga särskilt stor vikt vid de regionalpolitiska aspekterna så att hållbara arbetsplatser skapas på såväl den åländska landsbygden som i skärgården. Därigenom bibehålls en levande landsbygd och skärgård.

Ökad export. En ökad export genererar inkomster till Åland och ett mervärde i ekonomin. Med export avses även försäljning till Finland. Exportnäringarna bör ges samma förutsättningar som konkurrerande aktörer på marknaden har.

Breddning av näringsstrukturen i landskapet. Landskapet är ekonomiskt och sysselsättningsmässigt beroende av sjöfart, i synnerhet av färjesjöfarten. En målsättning är att bidra till en diversifiering och satsning på nya affärsidéer.

Ökad tillväxt. En ökad tillväxt i form av fler företag, och fler företag som växer, bidrar till den ekonomiska tillväxten och ger möjlighet till sysselsättning på hela Åland

2. MEDEL

Landskapsregeringens stöd till näringslivet beviljas utgående från befintlig lagstiftning, EU:s regler för statsstöd, landskapets årliga budget samt av landskapsregeringen utfärdade principer.

Landskapsregeringens finansieringsformer utgörs av olika former av bidrag. De olika stödformerna framgår i detaljerad form av kapitel 6.

Utöver de bidragsformer som ingår i detta principdokument har landskapsregeringen ett särskilt samarbetsavtal med det statsägda finansieringsbolaget Finnvera Abp, vilket innebär att företag verksamma på Åland kan söka hos Finnvera räntestöd, olika former av lån eller investerings- och driftskapitalgarantier.

3. ALLMÄNNA KRITERIER FÖR FÖRETAGSSTÖD

1. Sökanden ska uppfylla villkoren enligt landskapslagen om rätt att utöva näring (1996:47), vilket ska påvisas av sökanden.
2. Sökandens verksamhet ska ha fast driftsställe på Åland.
3. Med skärgård avses öar utan fast förbindelse till fasta Åland.
4. Vid beviljande av stöd läggs särskild vikt vid att projekten bidrar till att uppnå landskapsregeringens mål om ökad export, ökat antal arbetsplatser eller breddning av näringslivet.
5. Vid beviljande av stöd ska EU:s regler om den gemensamma jordbruks- och fiskeripolitiken samt statligt stöd beaktas.
6. Stöd kan beviljas till enskild näringsidkare, öppet bolag, kommanditbolag, aktiebolag, andelslag, och övriga samfund. En enskild näringsidkare som fyllt 60 år kan inte erhålla stöd.
7. Stöd beviljas i första hand till enskild näringsidkare eller jordbruksföretagare som bedriver verksamhet som heltidssysselsättning eller som ett komplement till befintliga landsbyggsverksamheter.
8. Stöd beviljas inte till enskild näringsidkare eller jordbruksföretagare som gått i pension. Med pension avses även olika former av deltidspension som innebär minskad arbetstid. Med jordbrukare avses en fysisk eller juridisk person som aktivt i förvärvssyfte bedriver jordbruk i landskapet utifrån av jordbruksbyrån fastställda regler.
9. Så långt som möjligt likställs varu- och tjänsteproduktion.
10. Stöd ges ej till entreprenadmaskiner, båtar, bilar, lastbilar, truckar och dylika fordon.
11. Stöd beviljas inte retroaktivt, d.v.s. för åtgärder vidtagna före ansökan registrerats hos Ålands landskapsregering. Ett projekt anses påbörjat när faktiska kostnader uppkommit vilka kan hänföras till t.ex. fakturadatum eller ett anställningsdokument eller liknande. Undantag från regeln om retroaktivitet kan i vissa fall beviljas inom stödordningen "Bidrag för företagens internationalisering" för förskottsbetalningar för mässdeltagande. Undantag från regeln om retroaktivitet kan även beviljas inom stödordningarna "Stöd för investeringar för bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter" och "Investeringsbidrag" vad gäller kostnader för planeringsarbete (arkitekt- och projekteringsritningar för byggnadslov) som är direkt knutna till investeringen för vilken stöd söks.
12. Stöd beviljas inte heller för en investering som direkt motsvarar den tidigare eller är likartad med en investering som tidigare erhållit stöd från offentliga medel.
13. Ackumulering dvs en kombination av stöd för samma åtgärd, vilken kan göra att den maximala stödintensiteten i landskapets stödordning överskrids, kan inte förekomma.
14. Vid beviljande av stöd till företag i vilka Ålands Utvecklings Ab innehar ägarandel beaktas kumuleringsreglerna i Gemenskapens riktlinjer för statligt stöd för att främja riskkapitalinvesteringar i små och medelstora företag (2006/C 194/2).
15. Vid beviljande av stöd som innefattar delfinansiering från EU:s strukturfonder eller jordbruksfonden iakttas vidare vad som särskilt stadgas i respektive programdokument, urvalskriterier, principbeslut om stödberättigande kostnader vid delfinansiering.
16. För ansökningar om stöd (räntestöd, olika former av lån, investerings- och driftsgarantier) inom ramen för landskapets samarbetsavtal med Finnvera Abp gäller det regelverk som Finnvera fastställt.

Landskapsregeringen tar emot åländska företags finansieringsansökningar, vilka ska lämnas på av Finnvera fastställda blanketter, kontrollerar att ansökningarna faller inom

ramen för gällande samarbetsavtal samt ger utlåtan till Finnvera. Finnvera ansvarar för handläggningen, lagenligheten, eventuella säkerheter samt genomför erforderliga utredningar och fattar beslut. Landskapsregeringen ersätter Finnvera för eventuella kredit- och garantiförluster samt räntestöd i enlighet med gällande samarbetsavtal.

4. ALLMÄNNA VILLKOR FÖR FÖRETAGSSTÖD

Minimibelopp för ett bidrag som kan beviljas ett företag är 2.000 euro utom för internationalisering, stöd till skärgården samt utvecklingsstöd där minimibeloppet som kan beviljas är 500 euro.

4.1 Ansökan

En ansökan om bidrag görs på blankett som erhålls från Ålands landskapsregering eller laddas ner från hemsidan www.regeringen.ax under rubriken finansiering. En ansökan ska vara komplett ifylld. En ansökan om företagsstöd ska vara registrerad innan investeringen eller projektet påbörjas. Ett arbete anses inlett vid det första bindande åtagandet att beställa utrustning.

En ansökan kan lämnas in löpande förutom vid ansökan om stöd för investering där, för att ett urval av ansökningarna ska möjliggöras, ansökningstider gäller fr.o.m. 1.1.2011. Dessa ansökningstider meddelas skilt.

I övriga fall där det finns fastslagna ansökningstider (se för närvarande tex SSA i skärgården samt stöd till detaljhandeln i skärgården) utannonseras ansökningstiden i de i landskapet förekommande dagstidningarna. En ansökan måste vara registrerad senast sista ansökningsdatum. Om ansökan registreras för sent avslås ansökan med motivering att den är för sent inkommen.

4.2 Kostnadseffektivitet

För att kostnadseffektivitet ska kunna påvisas, ska sökanden vara beredd att uppvisa underlag för hur i ansökan ingående kostnader framräknats. Sökanden ska konkurrensutsätta i projektet ingående kostnader av mer betydande karaktär.

4.3 Redovisning

Huvudregeln är att redovisningen av kostnader för att erhålla ett beviljat stöd sker i efterskott, d.v.s efter att kostnaderna uppstått. Anhållan om utbetalning av stöd görs på en blankett som erhålls från landskapsregeringen. Redovisningen av kostnaderna kan ske i del- eller slutredovisning, vid varje redovisning ska det rekvirerade bidraget uppgå till minst 2.000 euro förutom de bidrag där minimibeloppet för beviljande är 500 euro.

Kostnader som redovisas ska vara betalda inom den i beslutet fastställda projekttiden. Kostnader som hör till projektet men som betalas efter den i beslutet fastställda projekttiden erhåller inte stöd. Se dock nedan under 4.4 om möjlighet att i vissa fall förlänga en beviljad projekttid.

Beslut om förskottsutbetalning kan godkännas till ideella organisationer efter en prövning i det enskilda fallet, endera i samband med stödbeslutet eller under projektets gång. Ideella organisationer kan erhålla utbetalning i förskott ifall de kan uppvisa behov av förskottsutbetalning på grund av likviditetsproblem. Förskott kan utbetalas utan säkerhet. Den sista raten, som ska innehållas tills det att slutredovisning erhållits, kan dock inte utbetalas i förskott.

Offentliga myndigheter kan inte erhålla utbetalning i förskott.

Uppkomna kostnader ska antingen verifieras med av bokföringsansvarig undertecknat utdrag av databaserad bokföring där händelserna framgår per konto och där händelsetransaktionerna framgår samt där varan eller tjänsten tydligt framgår eller bestyrkta kopior av kvitterade fakturor tillsammans med kontoutdrag. I det fall bestyrkta kopior av kvitterade fakturor tillsammans med kontoutdrag inte används bör olika typer av djupgående s.k. stickprovsmässiga temagranskningar av bokföringsunderlaget hos stödtagarna göras. Även i andra fall kan sådana temagranskningar göras. I de enskilda stödbesluten kan det anges vilka beviskrav för uppkomna kostnader som ställs i samband med rekvisering av medel.

Vid slutredovisning av investeringsstöd ska en redogörelse över projektets genomförande bifogas i enlighet med av landskapsregeringen fastställda blanketter. Av redogörelsen ska framgå hur projektet genomförts, hur väl de uppsatta målen uppfyllts samt de effekter projektet uppnått.

Slutredovisning ska göras inom ett år från beslutet fattats eller i vad som föreskrivs i det enskilda beslutet.

4.4 Förlängning av projekttiden

Har ett projekt blivit fördröjt kan bidragstagaren mot skriftlig anhållan samt med motivering beviljas förlängd projekttid. Anhållan om förlängning skall inlämnas till landskapsregeringen inom ramen för den ursprungliga projekttiden. Observera att samtliga kostnader som hör till projektet även skall vara betalda under projekttiden för att kunna godkännas, se ovan under 4.3.

4.5 Amorteringsuppskov

Landskapsregeringen kan om särskilda skäl föreligger bevilja amorteringsuppskov för tidigare beviljade lån. I fråga om investeringslån beviljade på bankens ansvar, förutsätter ett amorteringsuppskov bankens samtycke. Detta ska skriftligen inlämnas till landskapsregeringen tillsammans med en anhållan och en skriftlig motivering till uppskovet före närmast förestående amortering. Lån kan avskrivas i enlighet med landskapslagen om lån, räntestöd och understöd ur landskapets medel samt om landskapsgaranti 88/50 om särskilda skäl föreligger och lagtinget beviljat medel.

4.6 Kompletterande stöd

Huvudregeln är att en ansökan inte behandlas på nytt om projektet/investeringen blivit dyrare än beräknat. Undantag kan göras om investeringens innehåll väsentligt ändrats och som är av stor betydelse för att uppnå de näringspolitiska målen, eller om andra särskilda skäl föreligger.

4.7 Kontroll och återkrav

Landskapsregeringen har rätt att utföra inspektioner hos en stödmottagare för att utreda förutsättningarna för att bevilja och utbetala stöd samt för att se om villkoren för att bevilja och utbetala stöd har iakttagits. Stödmottagaren är skyldig att lämna de upplysningar som är nödvändiga för att granskningen ska kunna genomföras på ett ändamålsenligt sätt.

Finansiell kontroll utförs av landskapets revisionsbyrå.

Eventuella återkrav kan beslutas om i enlighet med vad som föreskrivs i landskapslagen om lån, räntestöd och understöd ur landskapets medel samt om garantier samt i näringsstödslagen för landskapet Åland.

5. DEFINITIONER

5.1 Mikroföretag samt små och medelstora företag

Storleken på ett företag, dvs hur många anställda och storleken på omsättning eller balansomslutning, har betydelse för vilka stöd ett företag kan söka och vilken nivå på stöd ett företag kan erhålla.

Landskapsregeringen följer den definition som kommissionen fastställt den 6 maj 2003 (2003/361/EG), vilken omfattar kategorierna mikro-, små- och medelstora företag.

Kategorin mikroföretag samt små och **medelstora** företag utgörs av fristående företag, och företag som tillsammans med partnerföretag eller anknutna företag, som

- sysselsätter färre än 250 personer och
- vars årsomsättning inte överstiger 50 miljoner euro eller
- vars balansomslutning inte överstiger 43 miljoner euro per år.

Inom denna kategori definieras **små företag** som fristående företag, och företag som tillsammans med partnerföretag eller anknutna företag, som

- sysselsätter färre än 50 personer och
- vars omsättning eller balansomslutning inte överstiger 10 miljoner euro per år.

Mikroföretag är företag som

- sysselsätter färre än 10 personer och
- vars omsättning eller balansomslutning inte överstiger 2 miljoner euro per år.

Ett företag är **fristående** om det:

- inte har en ägarandel på 25 % eller mer i ett annat företag,
- inte ägs direkt till 25 % eller mer av ett företag eller offentligt organ, bortsett från vissa undantag, och
- inte upprättar konsoliderade räkenskaper eller inräknas i räkenskaperna för ett företag som upprättar konsoliderade räkenskaper och således inte är ett anknutet företag.

Ett företag är **partnerföretag** om:

- det kontrollerar mellan 25-50 % i ett annat företag
- det andra företaget kontrollerar mellan 25-50 % i det ansökande företaget
- det ansökande företaget inte upprättar några konsoliderade räkenskaper där detta andra företag inräknas genom konsolidering och inte inräknas genom konsolidering i det senares räkenskaper eller i ett företag som är anknutet till det senare.

Anknutet företag handlar om en ekonomisk situation där företag ingår i en grupp genom direkt eller indirekt kontroll av huvuddelen av kapitalet och/eller rösterna (även via avtal eller i vissa fall via fysiska personer som är aktieägare) eller genom förmågan att utöva ett dominerande inflytande över ett företag. Ett företag hör till denna kategori när det är skyldigt att upprätta konsoliderade räkenskaper eller inräknas genom konsolidering i räkenskaperna hos ett företag som är skyldigt att upprätta sådana räkenskaper.

Definitionen förklaras närmare i kommissionens rekommendation av den 6 maj 2003 (2003/361/EG), vilken du kan läsa på följande hemsida:

http://ec.europa.eu/enterprise/enterprise_policy/sme_definition/index_en.htm

5.2 Försumbart stöd eller de minimis

Många av de stöd som allmänna byrån administrerar grundar sig på kommissionens förordning (EG) nr 1998/2006 om tillämpning av artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget på stöd av mindre betydelse, den s.k de minimis förordningen. Detta innebär att om ett företag beviljas ett sådant stöd måste landskapsregeringen iaktta att det totala beloppet av alla s.k de minimis-stöd som ett företag erhållit inte kan överskrida 200.000 euro under en tre års period som börjar löpa när det första stödet betalas ut.

Ett de minimis stöd kan inte beviljas företag vars huvudsakliga område är fiske och vattenbrukssektorn, jordbruk, företag i svårigheter samt kolsektorn. Stöd kan inte heller beviljas till sådant som är direkt knutet till exporterade volymer, till upprättandet eller driften av ett distributionsnät eller till andra löpande utgifter som har samband med exportverksamhet, stöd som gynnar användningen av inhemska varor på bekostnad av importerade varor samt stöd till inköp av vägtransportfordon åt företag som utför godstransporter på väg för andras räkning. Slutligen kan stöd inte beviljas till företag med verksamhet inom bearbetning och saluföring av de jordbruksprodukter som förtecknas i bilaga 1 till fördraget förädling av jordbruksprodukter om stödbeloppet fastställs på grundval av priset eller mängden sådana produkter som köps från primärproducenter eller släpps ut på marknaden av de berörda företagen och om en förutsättning för stödet är att det helt eller delvis överförs till primärproducenterna.

För företag verksamt inom vägtransportsektorn är beloppsgränsen 100.000 euro.

Under punkten rättsgrund framgår för respektive stödform ifall den grundar sig på kommissionens förordning (EG) nr 1998/2006 om tillämpning av artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget på stöd av mindre betydelse.